

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis, Commentariorum Libri LVIII

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Pan, Arcadiæ Deus, vel Satyri, & Fauni. Universum, vel mundus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

DE ENEPH, ÆGYPTIORUM DEO.
CREATOR ET creatio mundi. CAP. I.

Eneph explicatio descriptio.

PER Eneph, quem pro Deo colebant Ægyptii, ipsum totius mundi atq; universitatis creatorem opificemque pulcherrimo hieroglyphico ostendebant: cui hominis formam tribuebant, eumq; cœrulea veste indutum, zonamq; tenentem & sceptrum pingebant, ac ejus in capite pennam ponebant: ut testatur Eusebius in libris de præparatione Evangelica. Penna enim in capite, significat difficilem inventu esse creatorem, & nemini conspicuum, sed sublimem, non modo supra sensum verum etiam supra humanæ intelligentiæ captum: humana vero forma, eundem vitæ autorem, & motu qui intellectu comprehendi possit, circulatum indicabat, quoniam ut hominis corpus quidem cernitur, mens vero ipsa quæ hominem à cæteris animantibus disjungit, estq; ejus naturæ propria, cerni à nullo potest: sic etiam Dei ac summi opificis actiones & motus, quæ ipse in sacris literis *Posterior* vocat, non secus atq; Aristoteles effectus *Posteriora*, causas vero *Primæ* nominat, ab humano intellectu cerni possunt: mens vero ipsa & Divina natura, quæ illa moderatur & gubernat, in hujus corporis carcere absolute cognosci non potest: & ideo cœrulea veste indutum eum pingebant, ut cœlestem illum esse significarent, & in cœlo habitare, nullius coloris vel accidentis, mixtionisve participem, etiam si nobis ea fortasse suscipere videatur: & modo irasci, modo placari, quemadmodum cœlum ipsum, cum nullius coloris sit, propter intervalli longitudinem cœruleum videtur: & sic simul quoq; ejus naturam tantum à nostra distare indicabant, quantum cœlum à terra distat. Sceptrum vero potestatem ejus regiam in universam naturam significat, & zona vinculum, quo creati omnia colligat, & quo vitæ necisq; fata continet: hoc est, ortus atq; interitus, & rerum naturalium causas. Est autem zona circulus ille, quem Astronomi Zodiacum vocant. Præterea hunc Deum ovum ex ore producentem faciebant, quod mundum significabat: Dei verbo creatum, ut etiam Sacra literæ testantur.

DE PANE ARCADIÆ DEO,
VEL SATYRIS ET FAUNIS.
UNIVERSUM VEL MUNDUS.

CAP. II.

Panes figura, ejusque explicatio hieroglyphica. De eadem figura & hieroglyphico. Pivm lib. 10. Cap. 4. Idem Sacro. Saturni lib. 1. c. 22.

PANE, quem & Innuum & Faunū vocavere, sic pingebant veteres; Caprina facie, rubro colore, hirtis cornibus, varia Pantheræ pelle indutū, infima sui parte hispida, & caprino pede: altera manu fistulā septē calamorū tenentem, altera pedum sive baculum incurvum: hæcq; figura universi symbolū continere volebant. Facies n. rubens æthera significat, bina cornua Solē & Lunā, Pantheræ pellis cœlestiū siderū varietatem: pars ejus inferior hispida fingebatur, propter arbores, virgulta & ferax caprini pedes terræ soliditatem ostendunt: fistula septē calamorū, harmoniā cœli,

in qua

A in qua septem soni sunt, & septem discrimina vocum: virga recurva annum qui in se recurri, & ideo nū. id est, totum appellatus. Sic autem symbolum hoc interpretatur Eusebius, Phurnutus & Servius.

INDIGENA VEL NOBILIS. CAP. III.

EJusdem Panos simulacro indigenam significari, testatur Virgilius his carminibus:
*Hac nemora indigena Fauni Nymphaeque tenebant,
Gensque virum truncis & durorobore nata.*

Nam Deorum filios aiebant esse Faunos. è terra & divino semine genitos, Faunorum vero liberos heros, & demum ab heroibus homines natos; unde recte per Fauni simulacrum etiam generis nobilitas significabitur: est enim in magna parte nobilitatis, non advenam, sed indigenam esse. Quamobrem legimus apud Platonem Atheniensium nobilitatem idecirco ceterarum civitatum nobilitati praestitisse, quod illi ex ipsa terra geniti essent, nec alio commigrassent.

SERMO CAP. IV.

PER eundem Pana & sermonem significari, tradit Plato. Aegyptiorum arcanorum interpres in Cratilo, quod non secus ac Pan vagari ac circumire fingitur: sic sermo omnia complectatur, & per omnia vagetur, versetur; cuncta & geminus sit, verus ac falsus. Quod autem verum est ex ipso, id quia leve ac divinum est, & superne apud Deum habitat, pectore & capite significari: quod vero falsum, quia inferne inter vulgus hominum manet, inferiore parte quae hispida est & hircina, ob asperitatem turpitudinemque ostendit: & ideo à Græcis nū, appellatum dicitur, id est, totum, quia sermo totum comprehendit & versat.

MUNDI HIEROGLYPHICUM. CAP. V.

Mundum alio etiam modo Aegyptii hominis effigie pingebant, complicatis pedibus eum facientes, vestem variam ad talos usque indutum, & aurei globum capite sustententem. Pedibus quidem complicatis, propter terrae firmitatem, varia & oblonga veste indutum, propter elementorum ac rerum quae ex illis gignuntur, & quibus terra vestitur varietatem & copiam: aureum vero globum capiti ejus imposuerunt, qui caelum significaret sphaericum, & circulearem ejus motum.

SOLIS SIMULACRUM. CAP. VI.

Solem pingebant juvenili & rotunda facie, eumque in navi collocebant, quam crocodilus ferebat: per navigium motum ejus in humido significantes, hoc est, in aethere vel intelligentiis; nam & aether multi humidum esse putarunt, & in sicco tam diuturnum motum fieri non posse, & caelos aqueos dixerunt: unde in sacris literis tam saepe caelestium aquarum mentio fit, & Angeli ipsi Aquarum nomine à Davide comprehenduntur. Per Crocodilum vero aquam pluviam, cujus causa Soli tribuitur.

Sed diversos esse Panos & Faunū plerique omnes Aene. lib. 8. Qui & avrōphos & is, & c. Idem Virg. de Latinis. Boet. l. 12. Pan, quem a do verus & falsus. Nimirum imo & in timo pectore ac corda. Vbi inveniunt sensus omnes. Qui & parvus mundus dicitur.

Idem, ab Ovi. 1. Meum signum dicitur. A Pier. lib. 38. in doctina ecclesi. Psal. 148. v. 4. alii tamen caelum & viminum a quibus & crystallina empyreo proximo inferi usque.

Zzzz 2

OSI-pamuns.